

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
via www.internetconsultatie.nl

Onze referentie
2023-349555380-28417/TKALK

Uw referentie
TKALK

Den Haag
15 december 2023

Betreft
Internetconsultatie tijdelijke maatregel praktisch beoordelen

Geachte heer, mevrouw,

Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de internetconsultatie tijdelijke maatregel WIA-beoordelingen 'praktisch beoordelen'.

De afgelopen jaren is de mismatch tussen de vraag naar en het aanbod van sociaal-medische beoordelingen bij arbeidsongeschiktheid verder gegroeid. Wij onderkennen de problematiek rondom sociaal-medische beoordelingen en het belang van maatregelen om de achterstanden bij het UWV te verkleinen.

Wij onderschrijven dat de tijdelijke maatregel 'praktisch beoordelen' kan leiden tot een (geringe) afname van het aantal sociaal-medische beoordelingen en de begrijpelijkheid van de arbeidsongeschiktheidsvaststelling kan vergroten. Anderzijds maakt de maatregel het stelsel minder activerend en leidt deze tot meer en hogere uitkeringen. Wij dringen erop aan om de impact en duur van deze effecten tot een minimum te beperken. Maatregelen die ertoe leiden dat bepaalde groepen werknemers onnodig langs de kant komen te staan moeten immers zoveel mogelijk worden vermeden, in het bijzonder vanwege de zeer krappe arbeidsmarkt.

Impact op activerende werking

De maatregel leidt tot extra instroom van 35-minners en potentieel hogere uitkeringen in de categorie 35-80 in de WGA. Dit kent twee oorzaken. Allereerst omdat een praktische beoordeling soms leidt tot een hoger arbeidsongeschiktheidspercentage dan een theoretische beoordeling. Hierdoor wordt de kans groter dat iemand een (hogere) uitkering krijgt. Ten tweede kan het gedragseffect optreden dat sommige 35-minners en mensen in de categorie 35-80 (al dan niet) bewust minder gaan werken of verdienen om bij de praktische beoordeling in aanmerking te komen voor een (hogere) uitkering. Het kabinet onderkent deze effecten, maar schat in dat de impact daarvan beperkt is en opweegt tegen het belang om de achterstanden bij het UWV te verkleinen.

Wij zijn benieuwd naar een nadere onderbouwing van deze inschatting, en achten deze niet bij voorbaat plausibel. In 2022 kregen 18.141 verzekerden een 35-min toekenning (zie hiervoor [UWV kwantitatieve informatie 2022](#)). Hiervan werkte op het moment van de beoordeling 35% (ongeveer 6.300 verzekerden). De inschatting dat slechts 175 35-minners zullen instromen in de WGA lijkt

Informatie: T.W.G. Kalkman, LLM

Doorkiesnummer 070 333 8667 E-mail t.kalkman@verzekeraars.nl

Bordewijklaan 2, 2591 XR Den Haag, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, Internet www.verzekeraars.nl

zodoende erg laag. Een nadere onderbouwing van dit cijfer en in het bijzonder de manier waarop de impact van het gedragseffect is meegenomen in de raming (het kabinet heeft het over 10%) lijkt ons zeer wenselijk.

Een nadere onderbouwing dient niet alleen een (financieel) belang van werkgevers en verzekeraars, maar ook een breder maatschappelijk belang om gedragseffecten die indruisen tegen de activerende werking van het stelsel tot een minimum te beperken en anderzijds de arbeidsparticipatie, vanwege de onverminderd krappe arbeidsmarkt, te vergroten.

In dat licht valt te overwegen om de maatregel in te perken tot werknemers die werkzaam zijn bij de eigen werkgever (en niet de werknemers die er gewerkt hebben, maar niet meer werken) en onder de 60 jaar om te voorkomen dat de maatregel anticiperend gedrag uitlokt.

Impact op uitkeringslasten en hybride stelsel

Door de extra instroom stijgen de werkgeverslasten en daarmee de uitkeringsverplichtingen van verzekeraars. Het kabinet raamt de effecten voor de WIA op ongeveer €11,5 miljoen per jaar (met een opbouw en afbouw, gedurende een periode van circa 10 jaar). Dit lijkt betrekking te hebben op de kosten van de totale populatie (dus zowel publiek als privaat verzekerden). Omdat circa 40% van de werknemers privaat verzekerd is, zouden de kosten voor verzekeraars uitkomen op pakweg €4,6 miljoen per jaar. Verzekeraars zullen voor de volledige toekomstige uitkeringslasten (rekening houdend met de rentevoet) een reservering van ongeveer €38 miljoen moeten opnemen. De impact op eventuele aanvullende uitkeringen (WIA-excedent) is nog niet in de cijfers inbegrepen.

Deze extra uitkeringslasten zouden nog veel hoger kunnen uitvallen als blijkt dat de negatieve impact van de maatregel op de activerende werking groter is dan vooraf ingeschat. Daar komt bij dat de extra uitkeringslasten, vanwege het verschil in premiesystematiek tussen private verzekeraars (rentedekkingstelsel) en het UWV (omslagstelsel) kunnen leiden tot substantiële premieverschillen tussen private verzekeraars en het UWV. De maatregel zou daardoor een verstoring van het level playing field binnen het hybride stelsel tot gevolg kunnen hebben. Dit kan ondervangen worden via de publieke premiestelling.

Tot slot

Vanzelfsprekend denken wij graag mee over de nadere uitwerking van de onderhavige maatregel en over eventuele andere maatregelen. Wij zijn er voorstander van om de nadruk te leggen op structurele maatregelen die het probleem bij de wortel aanpakken in plaats van het symptoom bestrijden en geen of zo min mogelijk afbreuk doen aan de activerende werking van het stelsel. Het is van belang om de maatregel en de impact hiervan op de uitvoeringslasten enerzijds en de uitkeringslasten anderzijds nauwgezet te monitoren.

Met vriendelijke groet,

H.J. Herbert